

Best Practice อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

“โครงการกระนวนสังคมสร้างสุข ปลอดภัย ปลอดภัยการพนัน” เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชื่อโครงการ “โครงการกระนวนสังคมสร้างสุข ปลอดภัย ปลอดภัยการพนัน” เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หลักการและเหตุผล

จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก และองค์การอาหารและการเกษตร พบว่าคนไทยบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เท่ากับ ๑๓.๕๕ ลิตรต่อคนต่อปี จัดเป็นอันดับ ๕ ของโลก และมีการใช้เงินประมาณ ๒ แสนล้านบาทต่อปี เพื่อซื้อ แอลกอฮอล์มาดื่มกิน แสดงถึงประชาชนต้องใช้จ่ายเงินในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดรายได้น้อยและการออมน้อย ซึ่งพฤติกรรมการดื่มดังกล่าวส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาต่างๆทั้งในด้านสุขภาพ อุบัติเหตุจราจร คดีอาญา ด้านเศรษฐกิจ ครอบครัวและชุมชน โดยมีพฤติกรรมเริ่มดื่มจากงานประเพณี งานสังสรรค์รวมถึงการจัดเลี้ยงเหล้าในงานศพและงานบุญตามเทศกาลต่างๆ จนในที่สุดก็กลายเป็นการดื่มประจำปัญหาสุขภาพและสังคมที่เกิดจากหรือมีความสัมพันธ์กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นตามปริมาณการบริโภคของสังคม ไม่เพียงแต่เท่านั้น เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงภัยสุขภาพ ที่ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว ติดหนี้ติดการพนัน และปัญหาอื่นๆที่ตามมาในสังคมอีกมากมาย

อำเภอกระนวน โดยนางนิภา สุวรรณสุจริต นายอำเภอกระนวน ได้เล็งเห็นความสำคัญ ดังกล่าว และประกอบกับ สภาพการณ์ปัจจุบัน วิถีความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอกระนวน มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูง โดยเฉพาะในงานบุญ ประเพณีต่างๆ จะต้องมีการดื่มแอลกอฮอล์ ทุกงาน จะเห็นได้ว่าในงานฌาปนกิจศพแต่ละงานที่ผ่านมา จะขาดเสียมิได้คือการนำเหล้าหรือของมีเงินมาอย่างอื่น มาเลี้ยงแขกผู้ร่วมงาน ซึ่งเกือบจะเป็นประเพณีไปแล้ว เพิ่มภาระความสูญเสียเงินทองกับญาติของผู้เสียชีวิต การผลักดันโครงการกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการณรงค์ ลด ละ เลิก ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงมีความจำเป็นเพื่อลดผลกระทบต่างๆ หากประชาชนชาวอำเภอกระนวนได้นำหลักการนี้มาปรับใช้ในการดำรงชีวิต โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของชุมชนและความเข้มแข็งของผู้นำ ย่อมส่งผลให้ปัญหาที่เกิดจากการพนัน และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงได้ และส่งผลให้อำเภอกระนวนได้รับการพัฒนาในทุกรูปแบบ เกิดเป็นผลดีกลับสู่ประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายเริ่มต้นในงานศพ และทุกงานศพในพื้นที่อำเภอกระนวนจะต้องปลอดภัย ปลอดภัยการพนัน ครบ ๑๐๐ % ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๘

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อกำหนดมาตรการและวิธีการในการควบคุมการเล่นการพนัน และงดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในงานศพ ในอำเภอกระนวน
- ๒) เพื่อสร้างกระแสสังคมให้ประชาชน ลด ละ เลิก อบายมุขและใส่ใจสุขภาพโดยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง
- ๓) เพื่อเกิดครอบครัวต้นแบบ/หมู่บ้านต้นแบบ/ตำบลต้นแบบในการปลอดภัยปลอดภัยการพนันในงานศพและสามารถขยายผลไปยังพื้นที่อื่นได้

เป้าหมาย/ขอบเขตการดำเนินงาน

ทุกหมู่บ้านในเขตอำเภอกระนวน เข้าร่วมโครงการ ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๕๗ – มีนาคม ๒๕๕๘

ผลลัพธ์

- ๑) งานศพทุกงาน ปลอดภัย ปลอดภัยการพนัน
- ๒) มีหมู่บ้านสมัครเข้าร่วมโครงการกระนวนสังคมสร้างสุข ปลอดภัย ปลอดภัยการพนัน” ทุกหมู่บ้าน
- ๓) เกิด “ ครอบครัวต้นแบบ ปลอดภัย ปลอดภัยการพนัน ” อย่างน้อยหมู่ละ ๑ ครอบครัว
- ๔) เกิด “ หมู่บ้านต้นแบบ ปลอดภัย ปลอดภัยการพนัน ” อย่างน้อยตำบลละ ๑ หมู่บ้าน
- ๕) เกิด “ ตำบลต้นแบบ ปลอดภัย ปลอดภัยการพนัน ” อย่างน้อย ๑ ตำบล
- ๖) ค่าใช้จ่ายในการจัดงานฌาปนกิจศพ ของเจ้าภาพ ลดลง

ตัวชี้วัด

- ๑) งานศพปลอดเหล้า ปลอดการพนัน ร้อยละ ๑๐๐
- ๒) จำนวนหมู่บ้านทั้งหมด สมัครเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๑๐๐
- ๓) จำนวนหมู่บ้านที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐
- ๔) มูลค่าที่ประหยัดได้ จากการเข้าร่วมโครงการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) หมู่บ้านได้รับประโยชน์จากการสมัครเข้าร่วมโครงการ คือบรรยากาศในการจัดงานเป็นไปโดยความสงบเรียบร้อย ไม่มีการทะเลาะวิวาท ต่างฝ่าย ต่างช่วยกันทำบทบาทหน้าที่ของตนเองในการช่วยเหลือเจ้าภาพ ในการจัดงานศพ
- ๒) ประชาชนเห็นข้อดี ของการงดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงด้วย
- ๓) สามารถลดค่าใช้จ่ายครัวเรือนได้จริง ซึ่งช่วยแก้ปัญหาครอบครัวยากจนได้

วิธีการดำเนินงาน

ระดับอำเภอ

- ๑) แต่งตั้งคณะทำงาน ฯ ระดับอำเภอ
- ๒) แจ้งนโยบายและแนวทางการดำเนินงานตามโครงการฯ ในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการ และที่ประชุมกำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
- ๓) กำหนดกรอบ ผังโครงสร้าง แนวทางการดำเนินงาน การไหลเวียนของข้อมูลผู้เสียชีวิต
- ๔) การประชาสัมพันธ์โครงการ ผ่านสื่อต่างๆ เช่น

บทความประชาสัมพันธ์ วิทยุชุมชน เว็บไซต์ จัดทำป้ายสนับสนุนโครงการ งานศพปลอดเหล้าปลอดการพนัน ตามชุมชนเมือง และชุมชนต่างๆ

- ๕) หัวหน้าส่วนราชการ ร่วมประชาคมหมู่บ้าน ตามโครงการ “เยี่ยมยามถามไถ่ ใส่ใจประชา ”
- ๖) จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ภาคีเครือข่ายในการดำเนินงาน งานศพปลอดเหล้าปลอดการพนัน
- ๗) บูรณาการร่วมกับทีมยาเสพติด ร่วมประชาคม ค้นหาผู้ติดสุราเรื้อรังในชุมชน และการอยู่เวรยามชุมชน
- ๘) จัดทำเกียรติบัตร สนับสนุนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ
- ๙) สุ่มตรวจเยี่ยมงานศพ เพื่อเฝ้าระวังการเล่นการพนัน และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ๑๐) รายงานผลการดำเนินงาน
- ๑๑) จัดเวทีประกวดการนำเสนอผลการดำเนินงานเด่น/นวัตกรรม ในการดำเนินงาน
- ๑๒) สรุปผลการดำเนินการตามโครงการ

ระดับตำบล

- ๑) แต่งตั้งคณะทำงาน ฯ ระดับตำบล
- ๒) คณะทำงานระดับตำบล จัดประชุมชาวบ้าน ประชาคมทำความเข้าใจ ทหารี่ และมิมิตรร่วมกันของหมู่บ้านในการที่จะร่วมเป็น “หมู่บ้านงานศพปลอดเหล้า ปลอดการพนัน”
 - แจ้งนโยบายอำเภอ ที่จะร่วมกันรณรงค์ “งานศพปลอดเหล้า ปลอดการพนัน”
 - ทำความเข้าใจ ทหารี่ และมิมิตรร่วมกันของประชาคมหมู่บ้านในการที่จะร่วมเป็น “หมู่บ้านงานศพปลอดเหล้าปลอดการพนัน”
 - กำหนดกฎกติกาของหมู่บ้าน งานศพปลอดเหล้าปลอดการพนัน
 - แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการให้เป็นไปตามมติของประชาคมหมู่บ้าน
 - พิจารณากำหนดกิจกรรมรณรงค์รูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสม
- ๓) ประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ ทางหอกระจายข่าว อย่างต่อเนื่อง
- ๔) รับสมัครครัวเรือน เข้าร่วมโครงการ

๕) จัดเตรียมป้ายโครงการกระบวนสังคมสร้างสุข ปลอดภัย ปลอดภัยการพนัน” สนับสนุนผู้นำชุมชนทุกหมู่บ้าน จัดตั้งเวรยามประจำหมู่บ้านเพื่อเฝ้าระวังการเล่นการพนัน และการกระทำที่ผิดกฎหมาย

๖) กรณีมีงานศพในหมู่บ้าน: คณะกรรมการงานศพปลอด เหล้าปลอดการพนันของหมู่บ้านมีหน้าที่

-ปิดป้ายประกาศ“งานศพปลอดเหล้า ปลอดภัยการพนัน”หน้าบ้านงานศพ

-ประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน ย้ำกฎ กติกา ของหมู่บ้าน และขอความร่วมมือ เจ้าภาพและผู้ไปร่วมงานศพในการงดเลี้ยงเหล้าและเล่นการพนันในงานศพ

-การจัดพิมพ์การ์ดงานศพ โดยทำหนังสือขอความร่วมมือผู้จัดการโรงพิมพ์ ทุกแห่ง ในเขตอำเภอกระนวน สนับสนุนโครงการดังกล่าว เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์โครงการและสร้างความเข้าใจกับผู้ที่มาร่วมงานโดยพิมพ์หรือ ประทับตรายางลงบนการ์ดงานศพ โดยมีข้อความ “ งานศพบ้านนี้ ปลอดภัย ปลอดภัยการพนัน ” ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความ สมัครงใจของเจ้าภาพด้วย และในระดับหมู่บ้าน คณะกรรมการมีการประชาสัมพันธ์ การพิมพ์การ์ดงานศพ ให้ประชาชนหรือ เจ้าภาพได้รับทราบด้วย

-กรณีมีผู้ฝ่าฝืนฯ ให้รับรายงานผู้ใหญ่บ้าน เพื่อรายงานนายอำเภอกระนวน และผู้กำกับการสถานี ตำรวจภูธรอำเภอกระนวนทราบเพื่อดำเนินการส่งชุดเคลื่อนที่เร็วออกไปจับกุมผู้กระทำผิดต่อไป

๗) จัดตั้งเวรยามประจำหมู่บ้านเพื่อเฝ้าระวังการเล่นการพนัน และการกระทำที่ผิดกฎหมาย

๘) รายงานผลการดำเนินงานตามขั้นตอน จากระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ

๒.ควรมีการบังคับใช้กฎ กติกาของหมู่บ้านอย่างจริงจัง โดยผู้นำชุมชน และคณะกรรมการ

๔.ขยายโครงการฯ ไปในงานบุญอื่นๆ เช่น งานกฐิน งานบวช และเทศกาลประจำปีที่สำคัญ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ผู้บริหารสูงสุด คือท่านนายอำเภอกระนวน นางนิภา สุวรรณสุจริต ให้ความสำคัญกับโครงการ ฯ นี้เป็นอย่างมาก ประกอบกับภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ต่างให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ช่วยขับเคลื่อนกิจกรรมตามบทบาทของแต่ละฝ่ายอย่างเข้มแข็ง เพื่อให้โครงการ ฯ มีความยั่งยืน ตลอดไป

